

რედაქცია: სოლოლაკზე, სერ-გიევს ქუჩაზე, ივ. ამირალოვის სახლში, № 8.

კანტორა რედაქციისა: სერ-გიევს ქუჩაზე, ივ. ამირალოვის სახლში, № 8.

ხელის-მოწერა მიიღება კანტორაში. ბარეზე მცხოვრებთათვის: ВЪ ЛИСТЪ. Въ редакцію газ. „Дროна“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლი-სა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან.

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაშხრათ

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვა ენებზე.

ფასი განცხადების: დღი ასო-ებით ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ცი-ცეროთი—5 კაპ., პატარა—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გაას-წიროს დ. შეამოკლოს დასაბეჭდო- გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ტელეგრაფები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

მენა, 9 (21) მარტს. აესტრიის დელე-გაციამ 29 ხმის უმეტესობით 20-ის წინააღმდეგ გადაწყვიტა, რომ მმართველობას მიეცეს უფლება ომის საჭიროებისათვის 60 მილიონი გულდენის დახარჯვისა.

ლონდონი, 9 (21) მარტს. დეპუტატმა სტრეტენდემ შეიტანა ლორდების პალა-ტაში წინადადება, რომ კონგრესის დაწყებამდინ მმართველობა მომზადებული რნდა იყოს ყოველი შემთხვევისათვის. მინისტრმა დერბიმ სთქვა ამხედ, რომ ინგლისი მზათ არის: მალტაზე იმდენი ჯარები გეყავს, რამდენიც კი ამ კუნ-ძულზე დაეტევაო. შავს ზღვაში ინგლისის ფლოტის გაგზავნა ამ ქამად საჭირო არ არის, ინგლისი იმიტომ თხოულობს რუსეთისაგან კონგრესსზე წარდგენას ოსმალეთთან მორიგების პირობისას, რომ ეს პირობები კონგრესმა განიხილოს. დერბის ჰაზრით, ინგლისის მოთხოვნი-ლება კანონიერი და სამართლიანია და თუ რუსეთმა ეს მოთხოვნა არ და-აკმაყოფილა, კონგრესს არავითარი მნი-შვნელობა არ ექნება.

ლონდონი, 10 (22) მარტს. ზაზეთი „Times“ რუსეთსა და ოსმალეთს შუა შეკრულ მორიგების პირობაზედ ამბობს: „ამ პირობებში ბერძენი ისეთი მუხლია, რომლის თაობაზედ ბაასი და მოლაპა-რაკება საჭიროა; მაგრამ არათუ არ არის იმაში ისეთი, რომლის განხილვა არ შეიძლებაოდეს.

დენერალი ქემბელი, რომელიც ინ-გლისის სამხედრო აგენტად იყო მცი-რე აზიაში, ლორდ ლეიონსთან ერთად დაესწრება კონგრესსზედ.

რომი, 9 (21) მარტს. ახალი სამინის-ტრო შესდგა; თავს-მჯდომარედ იქნება მინისტრი პაიროლი.

პეტერბურლი, 10 მარტს ბუშინ, ბერ-მანიის იმპერატორის მინისტრის დაბა-დების დღეს, თ. ზორჩაკოვი იყო ბერ-მანიის ელჩთან შევინცითან და ჩააბარა იმპერატორისაგან გაგზავნილი აღექ-სადრე ნეველის ორდენი.

მენა, 10 (22) მარტს. „Pol. Corresp.“ სწერენ პეტერბურლიდამ, რომ, რადგან ინგლისი დაჟინებით თხოულობს, რომ რუსეთმა წარუდგინოს კონგრესს ყველა

მუხლები ოსმალეთთან მორიგების პი-რობისა, ამის გამო შესაძლებელია ინ-გლისსა და რუსეთს შუა შეტაკება მოხ-დესო.

სან-სტეფანოში მყოფ რუსის გვარდიას ბრძანება მოუვიდა, რომ ჯერ არ დაბ-რუნდეს ოდესაში.

სტამბოლი, 11 (23) მარტს. რადგან აქ სახადის ავთმოფოზა გახშირდა ამის გამო ჯარები გამოიყვანეს ყაზარმებიდამ და ბურუქ-ღარის მინდორში დააბანაკეს.

მენა, 11 (23) მარტს. ოსმალთს ჯარ-მა გადაწვა და გაანადგურა 17 სოფელი მპირში.

„Polit. Corresp.“-ს ატყობინებენ ბელ-გრადიდან: სერბიის მმართველობამ გადაწყ-ვიტა, რომ პარიჟში, ბერლინში და სტეტინიეში და ბოლოგარის მომავალ სა-ტახტო ქალაქს სოფიაში იყოლიოს თავის დიპლომატიური წარმომადგენლები (ელჩები).

პორტამ (ოსმალეთის მართველობ-ბამ) თავის წარმომადგენლად კონგრესს-ზედ აჰმედ და მუსურუს ფაშები დანი-შნა.

ლონდონი, 12 (24) მარტს. აპოპენ, რომ ინგლისის მმართველობამ ორი კამ-პანიისაგან დაიჭირაეა ხუთი ხომალდო.

მენა, 12 (24) მარტს. აესტრიისა და მენგრის დელეგაციებს შუა სრული თანხმობა არის. ბრატუნდრასჩიმ სთქვა მენგრის დელეგაციაში, რომ კონგრესსი საჭირო არისო, მაგრამ რადგან რუ-სეთსა და ინგლისს შუა აშკამად მოლა-პარაკება არის, ამის გამო არ შეიძლე-ბა ნამდვილად თქმა—თუ როდის განი-ხნება ეს კონგრესიო.

ბერლინი, 12 (24) მარტს. „Nordd. Zeitung“ რუსეთის და ოსმალეთის მორიგების პირობებზედ ამბობს: ბერმანიის არავითარი ინტერესი არა აქვს, რომ ამ პირობებს ეწინააღმდეგოს, რადგან ბერ-მანიის მოთხოვნაა, რომ ზღვის გზა თავისუფალი იყოს, დაკმაყოფილებუ-ლია იმ მუხლებით, რომელიც ღარ-დანელის წყალსა და ლუნაის სახეების დანგრევას შეეხება.

პეტერბურლის ბირჟა, 10 მარტს:

მან. კაპ.	
ლონდონი	— — 25 1/2
ამსტერდამი	— — 128 3/4
ჰამბურგი	— — 216
პარიჟი	— — 265
შინაგანი სესხის ბილეთები	5%

პირველი სესხის	— — 230
მეორე სესხის	— — 226
ბანკის ბილეთები:	
პირველი გამოცემის	— — 95—75
მეორე	— — — 95—25
მესამე	— — — 94—85
მეოთხე	— — — 95—12
აღმოსავლეთის	— — — 93—25
ოქრო, 1/2 იმპერიალი	— — — 7—78
შაქარი, ყუთი	— — — 6—90

ოქის აგებები

ოქის შედეგ

მრთს ფრანკო-რუსულს გაზეთში დაბეჭ-დილია შემდეგი ტელეგრაფმა 4 მარტს მენიდან მიღებული:

„ამბობენ, აესტრიის მმართველობას შეატყობინა ბერმანიამო, რომ ის არა-ვითარ მონაწილეობას არ მიიღებს, ვი-ნიცობაა რუსეთსა და აესტრიის შუა რომ ბრძოლა ატყდესო. მრთს პირობას თხოულობს თურმე მხოლოთ ამისთვის ბერმანია: რომ პოლშის თაობაზე აესტ-რიამ ხმა არ ამოიღოს.

„ამ ამბის მიღების შემდეგ, ამბობენ, აესტრია უფრო გამხნედა და ამის გა-მო ახლა ის უფრო თამამად იმოქმე-დებს რუსეთის წინააღმდეგო.“

ზაზეთის „Presse“-ის სიტყვით, ინგ-ლისს 17 ჯაგმნიანი ხომალდი ჰყავს ამ ქამად თავის ჯარით სტამბოლის მახლო-ილად; ამათში 7 ხომალდი ინშიდის ნავ-სადგურში არის გაჩერებული და დანარ-ჩენი ბალიზოლში.

რუსებს მარტო სან-სტეფანოდამ და-წყებული აესტრიანოპოლამდინ 130,000 კაცი ჰყავთ დაყენებული. ასე საბოლო-ოთ მორიგება მოხდა, მომეტეული ნა-წილი ამ ჯარისა ხომალდებში უნდაჩა-სენ და ისე გამოიატუმრონ ოდესამ-დინ; დანარჩენი ჯარი და მთელი არტილ-ლერია (ზარბაზნები) კი ხმელეთით ისევ ბალკანის მთებიდამ უნდა დაბრუნდნენ რუსეთში.

ზაზეთს „Times“-ში დაბეჭდილი დე-პეშა გეაცნობებს შემდეგ ამბავს სომხე-ბის შესახებ:

„ოსმალთს სომხებს ემნიანთ, რომ რუსები ჩაგვყლაპვენ“, გავგა-უსებნო და ამის გამო იმათ განზრახვა აქეთ, ინ-

გლისს სთხოვნ, რომ ისინი არ შეუერთონ რუსეთს, არამედ ავტონომია მიანიჭონ (თავის საკუთარი მმართველობა). ისინი ამბობენ, სხვათა შორის, რომ თავისუფალი სამხრეთი შეაჩერებს რუსებს საო და სხვა მიწებს აღარ დააპყრობინებსო.

ბერლინის ოფიციალურს გაზეთში იწერებინან, რომ რუსეთი და ინგლისი, უეჭველია, შეეტაკებიან ერთმანეთს, თუ რუსეთმა მოითხოვა, რომ ინგლისის ფლოტი მარმარილოს ზღვიდან წავიდეს.

ზ.ზ. „Indép. Belge“-ში დაბეჭდილი ტელეგრამმა გვაცნობებს, რომ ორმა ინგლისის ჯაგმნიან ხომალდმა კიდევ გაიარეს ღარდნელის წყალში.

„მოსკოვას უწყებებში“ იწერებინან სტაბილიზაცია:

„ლიდმა მთავარმა ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძემ აცნობა ხელთწიფე იპვერატორს, რომ ის ინახულებს ხონთქარს სტამბოლში და მერე სან-სტეფანოლამ პეტერბურღში დაბრუნდება. ამბობენ, რომ ამანვე ღად მთა რა ხელმწიფის ბრძანება მოუვიდა, რომ ჯერ ნუ მიატოვებს ჯარს და დაბრუნდება ნუ პეტერბურღში.

„ეს ღადი მთავრისაგან ხონთქარის ნახვის საქმეც როგორღაც გაჭიანურდა; ამბობენ, ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძემ გამოაცხადა სურვილი სულთანის წვევისა ღოღმა-ბაღის სასახლეში; სულთანს კი იმის ნახვის სურვილი სრულეებითაც არ გამოუცხადებიაო. მტყობა, რომ სულთანს მაინც და-მაინც არ ექაზნიკება ამისთანა სტუპრის პატყობა და ამიტომ ხან ერთს ძიზუზ იგონებს,

ხან მეორეს, ხან ავთა ვარო, ამბობს, ხან ღიდ-ღალ ამალით ნუ მობრძანდებითო, და ამნაირად გადაწყვეტილ ქასუხს არ იძლევა.“

კონგრესისთვის მზადება

ბერლინიღამ იწერებინან 5 მარტ: „მეროპის სახელმწიფოების თანხმობა კონგრესის მიზანის შესახებ არ მოხდება, თუ მოითხოვენ რუსეთისაგან, რომ წარმოადგინოს გასარჩევან სამხედრო ხარჯის მოთხოვა მსმალეთისაგან და სომხეთის ერთი ნაწილის ღათმობა. ინგლისი თხოულობს უეჭველათ, რომ ეს ზემოხსენებული საგნებიც უთუოთ იყოს წარმოდგენილი კონგრესში გასარჩევანთ; რუსეთი კი თავის მხრით თანახმაა კონგრესს წარუდგინოს ეს მუხლოები მორიგებისა, რომელნიც შეეგნებიან სერბიას, ჩერნოგორიას და რუმინიას და ბოლგარიის სამზღვრების დანიშვნას.“

ბერლინიღამ სწერენ ნემეცურ გაზეთს „Tegblatt“-ში:

„ღოღომატიურ წრეებში ამბობენ, რომ ინგლისი და პესტრია თხოულობენ, რომ საბერძნეთს შეუერთონ შპირი, ტესალია და მაკედონია. მაგრამ, თუ რუსეთი დათანხმდება, შეამოკლოს ბულგარიის სამზღვარი ბალკანის მთებამღინ, მაშინ ინგლისი და პესტრია მოითხოვენ მარტო ცვლილებებს საბერძნეთისთვის.“

ზრანცუზული გაზეთი „des Debats“ ამბობს, რომ ინგლისს უნდა უთუოთ კონგრესზე გარჩიონ სათათოო ყველა მუხლი რუსეთსა და მსმალეთს შუა მორიგების პირობებისაო.

სკალიან და შემდგვისათვისაც რომ განიზრახოთ გადასახლება, ჩემის აზრით უმნიშვნელო იქნება თქვენი იქყოფნა, რადგან, როგორც ამბობენ, იქ იმისთანა სანადირო არაფერია, რომ ბატის ფრთისაგან ისრით დაჭრილს რაივე ვნება ან გავლენა მისცეს! ამბობენ, იქ სულ სხვა სისტემის იარაღებია საქიროო...

მაგრამ ამაზე შემრეც გვექნება მუსაიფი... მეც ბევრი მაქვს სათქმელი; მაგრამ მე ჯერ იპათთვის არა მცხელა; მეტადრე ქართული ენის სწავლებაზე... მხოლო, ხომ იციოთ, მეცხრამეტე საუკუნოების დასასრულში ვართ, ქართული მოღაში აღარ არის საქართველოს შეიღებისთვის..

მხოლო, თუ ღმერთი გწამსო, მეც მიგდეთ ყურა; მოშლილ წისქვილსავით უნდა ვიროშო; მაგრამ არავისთან არ გამამხილოთ, გაფიცებთ ბახუსის და ახუნღის მადლია და ჩვენი მამამთავარი როკაპის მხესა.

ბუშინღამ დავიხურე ჩემი უჩინ-მაჩინის ქული, ამოვისვი მხრებში კვიწილა, და გამოვეცხადე ჩვენს ბატონს როკაპს-

ძიიღლ მრისხანეთ დამიხვდა: სამჯერ დაგიბარე და რათ არ მოხველიო! შეე-

მართს რუსულ გაზეთში სწერენ, რომ რუმინის გაზეთები აცხადებენ ღრდუქან-ხმოებას მორიგების ტყრულებს, რომლებზე, რომელნიც რუმინიას შეეგნება, ისინი ამტკიცებენო, რომ რუმინია არ არის მსმალეთის ქვეშევრდომი სახელმწიფო, ის თავისუფალი სახელმწიფოა და იმყოფება მეროპის სახელმწიფოების მზრუნველობის ქვეშ და რუსეთს და მსმალეთს არ ჰქონღათ უფლებოო გადაწყვეტათ ერთმანეთშია ღარბუჯია გაცვლა ბესარაბიზე და თავისუფლათ ორი წლის განმავლობაში რუსის ჯარების მათ სახელმწიფოში გავლათ.

საქართველო

ღლიშრი

* ჩვენ შევიტყეთ, რომ ღღეს, 13 მარტს ახალი ეგზარხოი საქართველოისა მღლოლ-ყოღლად სამღვდლო იანნიკი ბოროში მოსული და ქალაქის მართლ-მღდიღებელი სამღვდლოება წასულა იქ იმის შესაგებებღად.

* მოგვხსენებათ, რომ ამ ზაფხულში სპარსეთის შპი კიღვე აპირებს მეროპაში მოგზაურობას. სხვათა შორის ის ესტუმრება პეტერბურღს, გავლის ბერმანიზეღ, შემღვევ ერთ თვეს დაჰყოფს პარიჟის მსოფლიო გამოფენაზეღ და მერე ისევ უკან დაბრუნდება.

ამ ჟამღ ჩვენს ქალაქში იმყოფება („მეროპის“ სასტუმროშია ჩამომხტარი) შპის დანღობილი პირი, რომელმანც უნღა შეატყობინოს შპის მოგზაურობა იმ სახელმწიფოებას სასახლეებს, საცა ის გავლის და რამღენიმე ხანი ღარჩება.

ფიცე:—როკაპო, შენსა მხესა, და შენს მღღლს გეფიცები, არაიენ მიწახავს თქვენი გამოგზავნილი, თორემ გულგრილათ როგორ შეეგნღადე თქვენს რისხვას-მეთქი! მაგრამ აჰა ისე გამიჩისხღა, კინღღამ დამფერიწა. ბოღოს აღმოჩნღა იმის მრისხანების მიხეზი ეს ყოფიღა: თურმე ვიღაცა ჩემი ცოღღვით სავსეს დაუგზღვღებღვარ—გაზეთ „ღროებაში“ ამინმას ღანღღავსო, თავის მოვლოღობას არ ასრულეღსო და დღაფარუღოს საქმეებს ამხელსო!... მსთქვი: აკი გამწყრომია ჩვენი მამამთავარი აბუჩას მღღლი, ესენი ამას ვიღამ უთხრღა-მეთქი. რა ბევრი გავაგრძელო, როგორც იყო ყვეღათრის ახსნით დავამშვიღობე ჩვენი ბატონი როკაპი და ყელი მოვიღუნე და ღაჩოქილი შეეგნევეწე, ნუ დამიშლი წერას და ჩემს თქვენღამი სამსახურსაც ღიღის მოწიწებით ყოვეღთვის თავის ღროზე შევასრულეღ-მეთქი! მითხრღა, თუ ყვეღათერს დასწერ „მიუღგომღათ და განურჩეყოღლათ“, ჩემს საქმეებს თუ თავის ღროზე ამისრულეღ, მერე ჯანიმც გავვარღნია, რაც გინღა ის ჰქენიო!

ამ ღაბარაკში რომ ვიყავით, შემოვიღა ერთი ღიღიბუტიღამ მოსულივი-

ფელტონი

ახალციხური ფელტონი

რა გავწყობა, ჩემო ქუთაისელო უცნობო მეგობარო შეიღღ-ღსრიანო, რომ უარს მითვღი! მეც ჩემს ზეღს დავემორჩიღება და ვიცუზავ ამ შავს გღღუწმენღღელს ღრუბლებში! თქვენ მანღღ და მე აქ; თქვენ თქვენი შეიღღ-ღსრით და მე ჩემის უჩინ-მაჩინის ქულით! აჰა ენახოთ—რომღლის მოქმეღება უფრო ძრღელი იქნება!

მაშ თქვენ მოკღამღინ ღიდ ნადირეზზე სანადიროთ წასელას მეც თავს დავანებებ. მე—მარტოს მეშინიან ბრავით სავსე მხეცებმა არ დამხღიჩონ...

მაგრამ, ბატონო შეიღღ-ღსრიანო, მომიტყვეთ კი გაბეღვისათვის და თქვენ ერთობ მოუთამენელი ბრძანებუღხნართ: ნუ თუ ასე მღღე მოგწყინღათ მეთათისათნა ბუნებისგან შემკულს მშვენიერს აღღიღში შეიღღ-ღსრით ნადირობა ღა ავღღრებისაგან შეშინებუღლი (?) ბატონში გღღასახლებას გეიქღღით?! ჯერ მაინც ან ხომ სათქვენოთ იქაურობას არა

აშობენ, რომ სპარსეთის შაჰი 15-ს მომავალ აპრილს გამოივლის ჩვენს ქალაქედ და ორი ან სამი დღე დარჩება.

* * * * * თეილისის განცხადებანი“ გაცნობებენ შემდეგ ამბავს:

„ნამდვილი წყაროდამ შევიტყუეთ ჩვენ, რომ უფ. არწრუნს (სომხური გაზეთის „მშაკის“ რედაქტორს) განზრახვა აქვს საკუთარს სახლებში გამართოს სომხური თეატრი.“

მა ამბავი ტყუილია: ჩვენ ნამდვილად ვიცით, რომ უფ. არწრუნს სრულებით არა აქვს განზრახვა, რომ თვითონ გამართოს სომხური თეატრი; ის იძლევა მხოლოდ თავის ქრესტიალში (გალერეიაში—სასახლის ქუჩაზე) ერთს დიდ ზაღას, რომელიც კარგად შეიძლება თეატრის ზაღად მოთავსდეს. ამისთვის უფ. არწრუნი ჯეროვანს ქირას თხოულობს.

ზაღის მოწყობას და გადაკეთებას ქართულ-სომხურ თეატრისთვის უფ. არწრუნი არ კისრულობს; ამისათვის საქციონურ საზოგადოების შედგენას გვიჩვენებს, რომელიც, რასაკვირველა ურთიგო ჰაზრი არ არის.

* * * * * ამ მარტის ის სხდომამზედ შალაქის რჩევაში, სხვათა შორის, იყო მოლაპარაკება ხმოვანის უფ. ალადათოვის წინადადებაზედ, რომ რადგან საქონლის საკლავი სახლი ნავთლულში იქნება გამართული, ამის გამო ქალაქმა მთაცაქანის ხიდის განახლებაზე უნდა იფიქროსო. პრებამ გადაწყვიტა, რომ ამ საგანზე შემდეგ სხდომამზედ მოილაპარაკებს.

ამას გარდა ამავე სხდომამზე იყო ფაქტობრივად თაობაზედაც სჯა; ხმ. უფ. მენაშულაძემ სთქვა, რომ მეფაეტონე-

ლაც ჩვენი ამქარი, და დაუწყო ბატონს როკას ათას ნაირი, ქვეყნის, მთის და ბარის ამბების თხრობა, აი ასე ამბებიაო, აი ისე ამბებიაო. და რომ შემატყო, მეც იმათი ამქარი ახალციხიდან გახლდი, იმ ჩემი ცოდვით სავსემ ისეთი რამეები უთხრა, რომ ის ჩემი დამპყიდებელი როკაპი ისევ დამიცეცხლა, სულ პირიდან ცეცხლის ყრა დაიწყო, ლუკმა-ლუკმა დაფხრეწას მიპირებდა! ბოლოს მომამხა: „წადი გაეთრიე, ახალციხიდან არაფერს მიმდინარე თაყვანის-მცემლებიო!“ მაგრამ მოუყევი ზოგი ტყუილი, ზოგი მართალი და როგორც იყო კდევე დავამშვიდობე.

იმ ლილიპუტელის ნალაპარაკებებთ შორის ზოგიერთ სიტყვებს მაკლავთ მოგახსენებთ, რომ თავი არ მოგაწყინოთ, ჩვენი ახალციხის საძრწუნველს გარემოებებზე:

„ახალციხე ორათ არის გაყოფილი, ერთს უწოდებენ „ძველ ქალაქს“, მეორეს „პლანს“. ძველ ქალაქშია 5 ეკლესია, 3 1/2 ბაყლის ღუქანი, 2 მეწვრიმლისა, 1 3/4 ყასპისა, 1 1/8 ფარხის ღუქანი, 5 ხარახის და 9 მიკიტანხანა. აქ სცხოვრებენ ხალხის უმრავლესობა ბახუსის თაყვანის მცემლები, რომლებიც მტკიცებენ და ერთგულათ ასრულებენ ბახუსის სამსახურს; ბახუსს თავს მოადგი-

ები ვალდებულად გაეხადოთო, როცა რომელიმე მუშტრისაგან დაქერილი არ არიან, პატარა ბაირობა, იგამოაფინონ თავიანთ ფაქტონზედაო რომ ხალხმა შეიტყოსო. ხმოვანმა უფ. ალადათოვმა შეიტანა წინადადება, რომ, რადგან ქერი და თივა გაიფუტა, ახალი ტაქსა გამოსცეს შალაქს რჩევამ უაიტონებისთვის და ქირა შეუმციროს იმათაო.

პრებამ ორივე ამ წინადადებაზე თანხმობა განაცხადა.

„დ რ მ ე ბ ა“ კორესპონდენცია

ზამო-იამრეთი, 4 მარტს. მშადლობდებრთს, რომ ამ ფებრულის თვეს მშვიდობით ვადმარჩნა! მითქმის ერთი დღეც არ წასულა იმ თვისა ისე, რომ რაიმე ცუდი ამბავი არ გავმგონოს. ხან ვტყობულობდი და ესა ეს კაცი დაიწვიაო, ამა და ამ ადგილას თავდაცემა მოხდა, ეს გაქურდეს, ის ვაცარცევეს, იქ ჩხუბი იყოვო და სხვ. „ღრეობაც“ თვითონეული თავის ნომრით ცუდ შემთხვევას. გვატყობინებდა.

ბევრჯერ შემიმჩნევია, რომ ამისთანა ცუდი შემთხვევები მოხდება ხოლმე თებერვლის დღეებში...

მრთს ამისთანა სამწუხარო შემთხვევას, რომელიც ამ დღეებში მოხდა სოფელ ჩიარის მახლობლად, მეც მოგახსენებთ:

მრთს სახლში სცხოვრებდა ღრმა მოხუცებული ცოლ-ქმარი უსინათლონი; კაცი 94 წლია და დედაკაცი 90 წლისა.

იმათ ყოლია სახლში სიძე და ქალი, რომელნიც 26-ს ყველიერის დაურწყებას სადილათ სხვაგან წასულან სტუმ-

ლეთ აქ ერთი ვილაც კეთილშობილი შთამომავლობიდან ჰყავს დანიშნული, რომელიც არის განკარგულების მიქცევი ბახუსის კანონებისა.

„ბაღმა, პლანში“ ყველაფერი თავიანთ რიგზე (?) აქვთ. იქ, პლანში, სხვებთა შორის სახლობს რამოდენიმე გამოჩენილი ოჯახი; ამ გამოჩენილი ოჯახის პატრონებს შეუკრავთ პირობა, რომ ძველ-ქალაქის ნაწილში მცხოვრებლებს უნდა უწუნტონ, განსაკუთრებით უფალ ბახუსის მოადგიოვს, რომ თქვენის მიწეზიით ასე უხედურს მდგომარეობაში ვართო, ყოველის შხრით შემოსავალი მოგვისპე და გვეშინიაო, რომ ძველი-ქალაქი (კოდვილ სოლომ-ბომორიგით არ დაიღუპოს, რადგანაც იმ გზას დასდგომინართო და ჩვენ პლანელებს გვეშინიან თქვენი ცოდვა და ჩიტი ჩვენც არ მოგვეცხოსო. მთრმე ძველ-ქალაქს სპარსეთი-დამ ახური გამოუთხოვია, რომ ბახუსის თანა-მოადგილე ტრთად მეფედ უნდა აკურთხებიანო. ტენტი უყრიათ და ყველას ერთხმად დალად-უყვიათ: „მაგას ვსცნობთ ღირსეულად და მაგ უნდა ვიყოლიოთ უმფროსათ, რადგანაც მაგ ძრიელ დახელოვნებულია ამ საქმეებშიო!“

ახლა წარმოიდგინეთ, ამნაირი სიტყვების გამგონს რაღას მედგომებოდა იქ!

რად მეზობლისას და უსინათლოებთან დაუტოვებიათ შეილი (12 წლის ბიჭი).

როდესაც ამ უსინათლოებმა შეიტანა შეილით სადილი მოიმზადეს და ღრმი ისევ ცეცხლზედ ქონდათ ქვაბით შემოდგმული, ბებერი კარში გაჩოვიდა; ეზოდან პატარა ბამბის ნაძირლის კონა შემოიტანა შინ და ცეცხლს მიაყარა (აქ შეშა ძვირობს). ნაპერწყალმა ძველი ისლის სახურავში ამ ფაცრულ იმერულ სახლს ცეცხლი გაუჩინა; ცეცხლი თანდათან გაძრვილდა; უსინათლოებმა ვერ შენიშნეს. ბიჭი ამ დროს გარეთ იყო; შემოვიდა თუ არა, ვაოცდა და პაპასა და დიდიდედას დაუყვირა: „პრიქ ცეცხლი, დავიწვითო!“ უსინათლოები აძიგძიგდნენ, ყვირილი მორთეს: „არიქა, ბიჭო, კარში გაგვიყვანე! ზოხიო!“ მან სითბოც იგრძნეს და ძლივს სული გამოასწრეს, ცოცხალი გადარჩნენ. მხოლოდ საწყლებს რაც კი გააჩნდათ: საზრდო და ვეჯი ყოველიფერი დაწვით.

სადილობის ხანი იყო; თუქცა ბებერი იყვირეს, მაგრამ დროზედ კაცი არ გაუჩნდათ, ყველა სადილს ეშურებოდა, პურის ჭამად ისხდნენ.

ბოლოს შეილებიც დაუვიდა და სხეებიც; მაგრამ რაღას მოხმარებოდნენ.

ბუშინ 3 მარტს ეს ამბავი საწყალმა უსინათლო მოხუცებულმა დაწვრილებით განუცხადა ადგილობრივ მამასახლისს; თვალ ცრემლიანი წინ უღდა და ელაპარაკებოდა; ის ბიჭი წინ უძღვა ჯოხით; ჩემი შეილი და სიძე ჯავრისაგან ავთ გახდნენ, სიძე ეხლა მიზიარა ღველმა, მგონია ცოცხალი აღარც კი დამხედესო; ხეს ქვეშ დაწვოვე დაყრილიო. მამასახლისს უთხარი სპოწყალო

სირცხვილით ოფლში გავიწურე, გამოვემშვიდობე და მოქუთსლე შინისაკენ. ბულში ვანობოდი: თუ ეს ამბები ტყვილი გამოდგა, შენ კი გიჩვენებ, ლილოპუტიდან მოთრეულო, სვირს, ჩვენი ახალციხის ასე შეურაცხყოფისათვის—მეთქი!

მოველი სახლში; გამოველ მეორე დილას გარეთ და ვნახე იმისთანა ამბები, რომ ვაი თვალს და ვუი ყურსა. მიფიქრე სად ჯანაბას უნდა გადაეშენდე, თუ მართლა სოლომ-ბომორიგით დაიღუპა ეს ჩვენი ქალაქი-მეთქი? მე როგორღა ვიზრინოთ თავი-მეთქი? მიფიქრე და ჩემი გული ასე ვანუგეშე:

ჩემი შეილდ-ისრიანი ხომ ბათუმში წასვლას გეიქადის; ჯანმც ვაგარდნია ამისთანა ხალხში და ქვეყანაში სიცოცხლეს! მეც წავალ ბათუმში და იქ გავიცნობ და ვნახავ ჩვენს შეილდისრიანს და იქ ხომ, (თუ ბათუმი ჩვენ დავერჩია), ჩვენი მოძმე ქართველები ბევრია, იქვიცხოვრებ მეთქი!

ასე ურჩიე ჩემს თავს და ვგონებ ასეც უნდა იყოას, თორემ შენი მტერი, დავიღუპებით, ღეთის ცეცხლი იწვიმება აქა რომაში...

ახალციხე, 9 მარტს.

შინო

ქალაქი მიეცე, რომ ხალხმა შეეწი-
ოს-მეთქი.
ბუშინ პარასკეობა იყო, ჩვეულებ-
რივად ბევრი ხალხი შეიკრიბა ჩხარში
(აქ პარასკეობით შეიკრებებიან ხოლმე
ზემო და ძველი იპერეთიდგან სავაჭროთ);
ოთხ ალაგას გამოაცხადა მამასახლისმა
ამ უსინათლოს გარემოება, და ვინც კი
გაიგონა, შეძლების გვარად, ვინ შაური,
ვინ ორი შაური, თუ აბაზი თითქმის ყვე-
ლამ ახუჯა. თერამეტ მანათამდინ შეკ-
რიბა.

მს 26-ს თებერვალს მოხდა; 27-ს ორ-
შაფათს, ერთი საწყალი იმავე საზოგა-
დოების კაცი მოვარდა ჩხარის მამასახ-
ლისთან და გაუცხარდა, ის ყოფილიყო
სტუმრად წასული სიმონეთის საზოგა-
დოებაში სოფელს ძველს; ამ ორ საზო-
გადოებას ჩაუდის შუაზედ მდინარე ძვერი,
რომლითაც შორაპნის უეზლი განიყო-
ვება მუთაისის უეზლიგანან, აქილგან
მშვიდობით გავიდნენ და იქილგან რომ
მოუასლოდნენ მდინარეს, მამა და შვი-
ლი (16 წლის ქალი გასათხოვარი).
შვილმა წამოიწინაურა ორ-სამ საქენზედ
და პირველათ შეპოვიდა თურმე ხილ-
ზედ, საილგანაც მოდიდებული წყლის
შემხედველს, თვალი წაერთვა, უცრად
გადავარდა და დაიღრჩო. მამამ ბევრი
იყვირა თურმე, ერთი კაცი კილევაც გა-
მოვარდნილიყო წისკვილიდგან, მაგრამ
ვერავფერ ღონეს გამხდარყვენენ.

როგორც მომასწრე კაცები ამბობენ,
ამ წყალზედ არაოდეს ხიდი არ ყოფილა,
ერთი ხიდის მეტი საცალფებოთ, რო-
დესაც რომ მთელი ზემო-იპერეთი სულ
ამ გზით მიდი-მოდიოდა მუთაისში. მხ-
ლა კი ადგილობრივ მამასახლისმა მიიღო
საშუალება, რომ ხიდი გაკეთდეს; ამ-
ზედ მამასახლისმა კიდეც მუახსენა
უეზლის უმფროსს, რომ საშუალება, შემ-
წეობა აღმოუჩინოს და მუთაისის უეზ-
ლიდან სიმონეთის საზოგადოებაც მოახ-
მაროს, რადგან ეს წყალი შუაზედ ჩა-

დის, რომ ყველას შემწეობით კარგი
ქვიტკირის ხიდი გაკეთდესო.
28-ს თებ., საღამოს, დაეინახეთ ჩხა-
რიდან დიდი გარგვალბული ცუცხლი მახ-
ლობელ საზანის საზოგადოებაში; ამბო-
ბენ, იქაც ვილაც დაიწვაო; ნანდილი კი
ჯერ არ ვიცით.
თქვენი მტერი, რომ ეს თებერვალი
სხვა თვეებით 31 დღით ყოფილიყო,
აქეთ მხარეზე მაინც სუყველას ამოგ-
ვადებდა, აგვაოხრებდა...
როდინაუღლო ლ.

განცხადებანი

თფილისის ქალაქის გაგვამოგისაბა
ქალაქის გაგვამოგა ამით აცხადებს
საყოველთაოდ, რომ ამ მარტის 17-ს,
იმის თანდასწრებით, დანიშნულია 3ა-
ჭრობა (მხოლოდ ერთელ) ნავთილულ-
ში მდებარე ქალაქის მიწის (დაჩის) იჯა-
რით მიცემასზედ მომავლის თვის აპრი-
ლის 1 რიცხვიდამ. მს მამული საბაღა-
ზე ადგილია და შეიცავს 194 დესიატი-
ნასა და 100 ოთხ-კუთხ საქენს.
(3—1)

მუთაისში

- ანტონ ლორთქიფანიძის ბიზლიო-
თეაჟი ისყიდება:
- 1) დედა ენა, ი. ბოგებაშვილისა, ფასი 45
  - 2) ანუკა ბატონიშვილი, ისტორიული
მოთხრობა ბრ. ჩხელოვისა ფასი 20 კ.
  - 3) ცოლი ვიტირო, თუ ფული? პო-
მელია აღ. თუთაევისა, ფასი 30 კაპ.
  - 4) ვეფხვის ტყაოსანი, შოთა რუსთვე-
ლისა, ფასი 50 კაპ.
  - 5) მუჟე ლირი, დრამა შექსპირისა,
ფასი 60 კაპ.
- და აგრეთვე სხვა ყოველგვარი ქარ-

თული და სახელმძღვანელო წესული
წიგნები კარტები, ატლასები, სურათები
და სხვ.
(5—4)

ტყავის ქარხანა თფილისში

დ. მოქნის ქუჩაზე, ბერძნის საყდრის პირ-
დაპირ, სახლის № 22.
პატევი აქვს აცნობოს იმ პირთ, რო-
მელნიც ტყავით ვაჭრობენ ანუ თავიანთ-
თვის სასყიდლად ეჭარებთ, რომ ამ
ქარხანაში კეთდება და მუდამ მოი-
პოვება დაგვადებული ყოველგვარი
ტყავი წაღებისთვის, შნაზიკისა, კარკ-
ტის და ფამბონებისა, ჩამბონისა ლა-
ნა და სხვ.
ნარდათ (პარტიობით) ყილვა ყველა ამ
საქონლისა შეიძლება ქარხანის კანტო-
რაში, სადაც მსურველს შეუძლიან აგრე-
თვე რა გვარი ტყავიც უნდა შეუქვე-
თოს და გაუქვებენ. წვირილ-წვირილად
ამ ქარხანის საქონელი ისყიდება მაღა-
ზიაში, სიონის პირ-და-პირ.
(25—3)

სალაგური.

ანუ ლექსთა კრება.
გამოცემული ზ. ჭიჭინაძისი.
ფასი ორი რაზმი.
თფილისში მ. ხილაძის. სტამბაში,
და მუთაისში, ი. მესხთან.
ვისაც ჰსურს იყიდოს ხმელი საშე-
ნებელი ტყე, ფიჭვისა და ნაძვის, ფიც-
რები, სამი და ოთხი წლის განახერხი,
შეუძლიან მიმართოს პოლკოვნიკის ბუ-
ჭყი ევის სადგომში, არსენალის ქუ-
ჩაზე, სახლის № 31.
საჭიროდ ვრაც გამოეცხადო, რომ
რიგ-რიგზე შეუსრულებთ ყველას, ვინც
შეგვიკვეთს. შერეების სატანა ამ წლის,
1 მაისიდან დაიწყება
(3—3)

რკ. ზნა.	ლილა.	საღამ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მ. კაპ	განადა	კაპ	თფილისის სამკურნალო
თფილისი	9 21	5 18			მ.ცი სიტყვა თფილისიდან:		თფილისი, 10 მარტი.		მრევნის მედანზე, წინამძღვარვის
მცხეთა	10 11	6 27	68	38	მუთაისს, შოთს	1	შვე. თეთ. ბანჯისა, ფთ.	1 50	სახლგზში.
ზორი	11 58	9 43	2 40	1 33	ბორს, დუშეთს, სიღნაღს	50	შვეილი წითელი	1 30	ავთმყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე,
ხაშური	1 29	11 57	3 92	2 18	როსტოვს, მდებსას, მოსკოვს	2	ქერი ფუთი	1 40	კვირას გარდა, დღის 8—10 მდინ.
სურამი	1 44		4 42	2 46	პეტერბურგს, მარშავს	2	ბამბა მრევნისა, ფუთი	6 20	მ რ უ ა ბ ა თ ს: მინკევიჩი—ხირუ-
შვირილი	5 49		5 81	3 23	მსმალეთში, შევიცარიაში	3	— ამერიკისა, ფუთი	7 50	რგი, ლისიცივი—შინაგ. ავთამუ.
რიონი	6 47		6 75	3 75	იტალიაში და საფრანგეთში.	3 50	ბავეტილი ბამბა ფუთი.	10	ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: მერმიშვილი და
სამტრედი	7 41		7 73	4 29	ინგლისში	3 75	მატყლი თუშური ფთ.	8 20	მარკროვი—შინაგ. ავთამყოფობის,
ახ.-სენაკი	—	—	8 57	4 76	ფოტა		—თარაქამისა ფთ.	4 50	თამამშვილი—თვალის.
შოთი	9 40		9 75	5 42	ა) თფილისიდან: სამზღვარ გარეთ, მუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და სამშ. (მზურ. — პარასკ. და ორშ. ძახეთს—სამშ. და შაბ. ბ) მუთაისიდან: თფილისისა და შოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. მზურგეთს—ორშ. და პარასკ.		აბრეშუბი ნუბური სტ.	2	მ. თ ს შ ა ბ ა თ ს: ლისიცივი—ში-
შოთი	9 13				წიგნის გაგზავნა რუსეთში	კაპ.	ქონი, ფუთი.	6 5	ნაგანი ავთამყოფ, მიუჩარიანცი—ვე-
ახ.-სენაკი	—		1 18	66	და სამზღვარ გარეთ:		ქონის სათელი ფუთი.	8	ნერიულს.
სამტრედი	11 16		2 6	1 14	ლია წიგნის	4	სტეარინის სათელი, ფ.	13 60	ხ თ შ ა ბ ა თ ს: მერმიშვილი—შინა-
რიონი	12 13		3 4	1 69	და ბეტილის (სამი მისხალი)	8	ხორცი ძროხისა, ლიტ.	1 8	განი ავთამყოფობისათვის.
შვირილი	1 18	ლაშე	3 98	2 21			—ცხვისა, ლიტრა	1 8	პ ა რ ა ს კ ე ვ ს: ლისიცივი და შა-
სურამი	5 12		1 10	5 33			სპირტი, გრადუსი	13	ტუროვი—შინაგ. ავთამყოფ. და მინ-
ხაშური	5 39		1 37	5 84			შაქარი, ბროც. ფუთი	7 7	კევიჩი—ხირურგ.
ზორი	7 5		4 8	3 6			—ფხვნილი ფუთი	6 50	შ ა ბ ა თ ს: მერმიშვილი და მარქა-
მცხეთა	8 50		6 59	9 8 5 4			ქავა გრადული, გირგ.	9	როვი—შინაგანი ავთამყოფობის, მიუ-
თფილისი	9 31		7 56	9 7 5 4 2			ზეთი ჭუნჯუთისა ფუთ.	12 70	მიუჩარიანცი—ყურის და ხირურგიულ
							თამამშვილი, საშუალო ფუთი	7	ავთამყოფ. და თამამშვილი—თვალის.